

Mogens Lund Thomsen
btmt@live.dk

Hav- og Vandmiljø
J.nr. 2022 - 534
Ref. THOMR
Den 8. april 2022

Vedr. spildevandsindsats i spredt bebyggelse

I forlængelse af tidligere svar fra Miljøstyrelsen på dine henvendelser i 2016, 2017 og 2021 har du i mail af 18. januar 2022 stillet Miljøstyrelsen flere spørgsmål om spildevandsindsatsen i spredt bebyggelse ved Vester Terp By i Tønder Kommune. Miljøstyrelsen besvarer dine spørgsmål nedenfor.

Spørgsmål: Hvad er grundlaget for udpegningen af de to omhandlede rensklasseoplande, har man foretaget egentlige målinger af vandløbets vandkvalitet, og hvordan har man videreført indsatserne?

Svar: Grundlæggende er spildevandsindsatser over for ukloakerede ejendomme i spredt bebyggelse fastlagt med henblik på at sikre opfyldelse af miljømålet for smådyrsfaunaen i vandløb. I rensklasseoplande til søer, hvor der er identificeret et indsatsbehov over for fosfor, er der derudover skærpede krav til fosforrensningen. Dette gælder både for indsatser fastlagt første gang i regionplanerne og for supplerende indsatser fastlagt i vandplaner 2009-2015 (VP1)¹, indsatsbekendtgørelsen til vandområdeplaner 2015-2021 (VP2)² og forslag til indsatsbekendtgørelsen til vandområdeplaner 2021-2027 (VP3)³.

Miljøstyrelsen har genbesøgt regionplanen for daværende Sønderjyllands Amt med henblik på at klarlægge det konkrete faglige udpegningsgrundlag for rensklasseoplandene ved Vester Terp By. Det fremgår af regionplanens kortbilag 4, at det berørte vandløb er *særligt forureningsfølsomt*, dvs. et vandløb med en medianminimumsvandføring på mindre end 10 l/s. Det fremgår af regionplanens afsnit 6.8 om spildevand og vandområder, at der skal ske forbedret spildevandsrensning af udledninger fra ukloakerede ejendomme i spredt bebyggelse i oplande til særligt forureningsfølsomme vandløb, og at denne spildevandsrensning skal opfylde rensklasse SO (skærpet krav til reduktion af organisk stof samt nitrifikation), jf. bilag 3 i spildevandsbekendtgørelsen⁴. Miljøstyrelsen er ikke bekendt med, om denne faglige vurdering er understøttet af målinger af fx organisk stof (BI₅) i vandløbet.

¹ <https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/vandomraadeplaner/vandplaner-2009-2015/>

² <https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/vandomraadeplaner/vandomraadeplaner-2015-2021/>

³ <https://mim.dk/natur/vand/vores-vandmiljoe/hoering-af-vandomraadeplaner/>

⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1393>

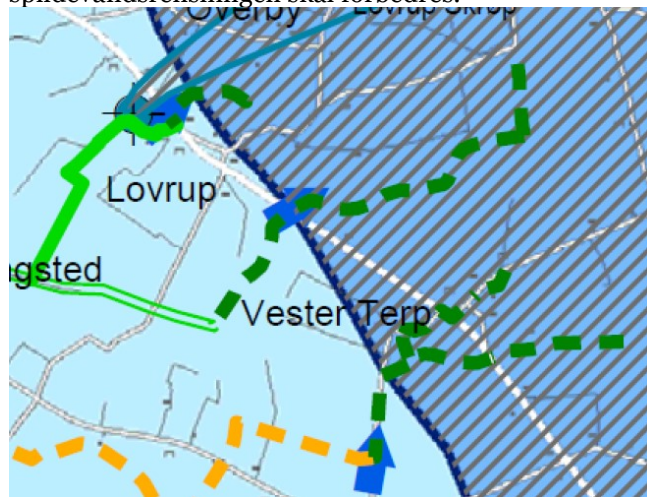
Som nævnt i et tidligere svar er spildevandsindsatser fra regionplanerne blevet videreført på baggrund af det oprindelige faglige grundlag i regionplanerne. Renseklasseoplande er efterfølgende blevet justeret, hvis afgrænsningen af de tilhørende udpegede vandløb er blevet ændret, dvs. hvis vandløbet ikke længere er målsat. Derudover er rensklasseoplande til blødbundsvandløb blevet fjernet, idet der pt. ikke er et miljømål for smådyrsfaunaen i blødbundsvandløb.

Spørgsmål: Jeg er ikke enig med Miljøstyrelsen i, at de pågældende rensklasseoplande ved Vester Terp By er fastlagt af hensyn til det nedstrømsliggende vandløb 08158. Jeg kan se på MiljøGIS, at rensklasseoplandene kun dækker vandløbet 03483_x. Ifølge MiljøGIS til forslag til VP3⁵ er miljømålet for smådyrsfaunaen i vandløbet 03483_x nu opfyldt.

Svar: Miljøstyrelsen kan oplyse, at der ikke nødvendigvis er overlap mellem rensklasseoplande og de udpegede vandløb, så det er ikke umiddelbart muligt at koble rensklasseoplande og berørte nedstrømsliggende vandløb på baggrund af MiljøGIS til vandområdeplanerne. Du kan læse om placering af rensklasseoplande i forhold til det udpegede vandløb i spildevandsvejledningen⁶.

Miljøstyrelsen har som nævnt genbesøgt udpegningen af det pågældende vandløb i regionplanen, og som du skriver, er det korrekt, at vandløbet 08158 ikke i VP3 er udpeget til spildevandsindsats. Udpegningen er afgrænset til at omfatte vandløbet 03483_x, jf. nedenstående kort fra regionplanens kortbilag. Idet rensklasseoplandene er afgrænset opstrøms af vandløbet 08158, ændrer dette ikke ved afgrænsningen af vandområdeplanernes gældende rensklasseoplande.

Nedenstående kort er et udsnit fra kortbilag 4 til regionplanen for Sønderjyllands Amt. De blå pile viser forureningsfølsomme vandløb, hvortil spildevandsrensningen skal forbedres.

Det er korrekt, at vandløbet 03483_x i den seneste tilstandsvurdering i forslag til VP3 opfylder miljømålet for smådyrsfaunaen.

⁵ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3hoering2021>

⁶ <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2018/06/978-87-93710-38-2.pdf>

Spørgsmål: Den teoretisk beregnede gennemsnitlige BI₅-koncentration er ikke korrekt, da der er fejl i parametrene. Det skønnede antal ejendomme med udledning er ikke korrekt, og jeg mener, at der kun er tre ejendomme med udledning i oplandet. En medvirkende årsag til denne misforståelse er sikkert, at MiljøGIS til forslag til VP3 er fejlbehæftet, hvad angår ukloakerede ejendomme. Hvis det korrekte antal ejendomme anvendes, vil resultatet vise, at spildevand ikke er årsag til, at miljømålet ikke er opfyldt.

Svar: Ukloakerede ejendomme i MiljøGIS til vandområdeplanerne er angivet på baggrund af oplysninger i Bygnings- og Boligregisteret (BBR)⁷, der opdateres af kommunerne.

Der er ingen historik knyttet til registreringerne i BBR, og derfor anlægger Miljøstyrelsen ved genberegning af spildevandspåvirkningen et skøn over antallet af ejendomme med udledning ved fastlæggelsen af regionplanindsatsen. Miljøstyrelsen har efterfølgende gennemgået afløbsforhold på ejendomme i de to rensklasseoplande. Det fremgår af et udtræk fra BBR i 2018, at mindst otte ejendomme i rensklasseoplandene havde udledning, og at spildevandsrensningen på disse ejendomme ikke opfyldte SO-rensekravet. Derudover havde fem ejendomme installeret nedsivningsanlæg med tilladelse, hvilket indikerer, at disse ejendomme har forbedret spildevandsrensningen, dvs. ejendommene havde oprindeligt udledning. De øvrige ejendomme har et ældre nedsivningsanlæg.

Det er fortsat Miljøstyrelsens vurdering, at spildevandsindsatsen i form af rensklasseoplandene ved Vester Terp By er fagligt velbegrunder, og det understøttes af, at miljømålet for det berørte vandløb ikke var opfyldt i VP1.

Idet indsatsene er omkring 20 år gamle, kan der indtil i dag være sket ændringer i områdets spildevandsudledninger. Der kan være gennemført indsatser både før og efter, at Tønder Kommune i 2015 meddelte områdets grundejere påbud om forbedret spildevandsrensning. Det kan samtidig være årsagen til, at vandløbet i dag opfylder miljømålet for smådyrsfaunaen. Rensklasseoplandene fastholdes dog i spildevandsplanen og dermed fastholdes også områdets skærpede udlederkrav for at fastholde det i vandløbet opfyldte miljømål.

Rensklasseoplandene indgår i retsgrundlaget ved kommunens fremtidige revision af udledningstilladelser og ved kommunens meddelelse af påbud om forbedret spildevandsrensning.

Spørgsmål: De kemiske målinger, foretaget af Miljøstyrelsen 2018-2021 i Brede Å systemet, viser et gennemsnit på 1.18 mg/l, hvilket underbygger min påstand om, at det ikke er spildevand, der er årsag til manglende målopfyldelse. Hvorfor anvender I ikke disse målinger i stedet for teoretiske udredninger?

Svar: Miljøstyrelsen har i enkelte tilfælde genberegnet grundlaget for en regionplanindsats for at sandsynliggøre, at indsatsen fortsat er velbegrunder. Hvis genberegningen giver anledning til BI₅-koncentrationer i vandløbet på 1,5 mg/l eller højere, vurderer Miljøstyrelsen, at det umiddelbart er sandsynliggjort, at indsatsen fortsat er velbegrunder. Baggrunden for det er, at sandsynligheden for at

⁷ <https://bbr.dk/forside>

miljømålet for smådyrsfaunaen i vandløbet er opfyldt, aftager markant ved BI5-koncentrationer i vandløbet på i 1,5 mg/l eller højere. Det udelukker ikke, at spildevandspåvirkning kan være årsag til, at miljømålet for smådyrsfaunaen ikke er opfyldt i vandløb med BI5-koncentrationer på under 1,5 mg/l. Fx kan spildevand være den eneste forureningspåvirkning i et vandløb med gode fysiske forhold, hvormed der skal fastlægges en spildevandsindsats, selvom der fx kun er spildevandsudledning fra en enkelt ejendom.

Vandprøver i fx dræn til måling af biologisk iltforbrug på fem dage (BI₅) giver kun et billede af spildevandsudledningen på det tidspunkt, prøven udtages. Baggrunden for det er, at spildevandsførende dræn og kanaler ofte er tørre i længere perioder, og at spildevandsudledninger kan variere gennem året og døgnet. Derfor anvendes forskningsbaserede enhedstal, jf. virkemiddelkataloget⁸, til at beregne spildevandspåvirkningen fra rensklasseoplande. For så vidt angår påvirkningen i selve vandløbet gør det samme sig gældende, og der er udbredt enighed om, at sammensætningen af smådyrsfaunaen i henhold til Dansk Vandløbsfaunaindeks (DVFI)⁹ giver det bedste billede af vandløbenes iltforhold og dermed forureningspåvirkningen med iltforbrugende stoffer.

Spørgsmål: Du nævner, at de fleste vandløb i Tønder Kommune ikke er klassificeret korrekt med hensyn til bredde. Du har gentagne gange anmodet Tønder Kommune om at få rettet fejlene, men det har kommunen ikke gjort.

Svar: Tønder Kommune er myndighed for de konkrete afgørelser, og styrelsen henviser dig derfor til fortsat dialog med vandløbsmyndigheden.

Med venlig hilsen

Thomas Rützou
Specialkonsulent
thomr@mst.dk

⁸ <https://mst.dk/media/181851/virkemidler-over-for-punktkilder.pdf>

⁹ <https://mst.dk/media/121286/17-biologisk-bedoemmelse-af-vandkvalitet-vejledning-fra-miljoestyrelsen-nr-5-1998.pdf>